

Obsah

O autorovi.....	V
Předmluva.....	VII
Seznam použitých zkratek.....	XV

Úvod.....	1
Úvodní slovo k odstoupení od smlouvy	1
Rozsah zaměření publikace	2
Dosavadní stav poznání v tuzemské odborné literatuře	3
Cíle publikace	4
Struktura	7
Hlavní zdroje poznání	7

KAPITOLA I. Odstoupení od smlouvy jako právní institut

9

1. Právní povaha odstoupení	9
1.1 Odstoupení jako způsob zániku závazku	9
1.2 Konsensuální princip a zásada <i>pacta sunt servanda</i>	11
1.3 Odstoupení jako právo jedné strany	15
1.4 Odstoupení jako tzv. utvářecí právo	17
2. Historická východiska institutu odstoupení.....	20
2.1 Pojetí závaznosti smlouvy v římském právu jako překážka obecného práva odstoupení od smlouvy	22
2.2 Opouštění římskoprávní tradice na uznání zásady <i>pacta sunt servanda</i>	25
2.3 Akceptace institutu odstoupení od smlouvy a <i>lex commissoria</i> jako jeho ideový základ	26
2.4 Podmínka jako ideový základ odstoupení od smlouvy	30
3. Dílčí shrnutí	31

KAPITOLA II. Odstoupení od smlouvy v komparativním přehledu

35

1. Německé právo	35
1.1 Základní ustanovení – § 323 BGB.....	36
1.2 K § 324 BGB a pojmu interese	39
1.3 Účinky odstoupení podle § 346 BGB	42
1.4 Související ustanovení	44
2. Rakouské právo.....	45
2.1 Základní ustanovení – § 918 ABGB	45

2.2	Související ustanovení (§ 919 až 921 ABGB)	49
2.3	Účinky odstoupení.....	49
2.4	Odstoupení a jiné funkčně blízké instituty (Wandlung, Auflösung)	51
3.	CISG	53
3.1	K čl. 25 a 26 CISG	55
3.2	Úprava důvodů odstoupení.....	56
3.3	Odstoupení u dílčího a částečného plnění.....	57
3.4	Účinky odstoupení.....	58
3.5	Zánik práva na odstoupení.....	58
3.6	Související úprava.....	59
4.	PECL.....	60
4.1	Základní ustanovení – čl. 9:301 PECL.....	61
4.2	Ostatní důvody pro terminaci – čl. 8:105 a 9:304 PECL	62
4.3	Účinky terminace.....	62
4.4	Související ustanovení	63
5.	DCFR	63
5.1	Úvodní poznámka k institutům podobným odstoupení.....	64
5.2	Terminace pro nesplnění.....	65
5.3	Terminační důvody	66
5.4	Rozsah, výkon a ztráta práva na terminaci.....	68
5.5	Účinky terminace.....	69
6.	PICC	70
6.1	Terminační důvody	70
6.2	Účinky terminace.....	71
6.3	Související poznámky k terminaci podle PICC.....	72
7.	Komparativní resumé.....	73
7.1	Společné (hlavní) rysy komparovaných úprav.....	73
7.2	Dílčí odlišnosti komparovaných úprav	74
7.3	Shrnující závěry k jednotlivým úpravám	76
7.4	Terminologické poznámky.....	77
KAPITOLA III. Odstoupení od smlouvy v české právní úpravě.....		81
1.	Typologie případů odstoupení v českém právu.....	82
1.1	Odstoupení mající základ v porušení smlouvy	82
1.2	Odstoupení nemající základ v porušení smlouvy.....	84
1.3	Ostatní případy odstoupení	86
1.4	Společné závěry.....	87
2.	Odstoupení v českém právu před účinností ObčZ	89
2.1	Obecný zákoník občanský (1811)	89
2.2	Střední občanský zákoník (1950)	90
2.3	„Starý“ občanský zákoník (1964)	93
2.4	Hospodářský zákoník (1964)	95
2.5	Zákoník mezinárodního obchodu (1963)	96
2.6	Obchodní zákoník (1991).....	100

3. Úprava odstoupení pro porušení smlouvy v ObčZ	106
3.1 Inspirační zdroje úpravy.....	107
3.2 Generální úprava v § 2001 až 2005.....	109
3.3 Úprava odstoupení v rámci úpravy prodlení.....	115
3.4 Odstoupení od smlouvy pro neodstranitelné vady podle § 1923	119
3.5 Odstoupení při ohroženém protiplnění podle § 1912	123
3.6 Odstoupení pro zmaření či omezení volby plnění podle § 1927 a 1928	126
3.7 Systematický přehled úpravy.....	128
4. Vztah k ostatním institutům	130
4.1 Odstoupení a výpověď	131
4.2 Odstoupení a odstupné.....	136
4.3 Odstoupení a rozvazovací podmínka.....	141
4.4 Odstoupení a fixní závazek.....	147
KAPITOLA IV. Důvod pro odstoupení a vznik práva.....	151
1. Pojem „podstatné porušení smlouvy“	152
1.1 Vznik a vývoj koncepce <i>fundamental breach</i> ve 20. století	152
1.2 Kritika textuálního pojetí podstatného porušení v ObčZ	156
1.2.1 Vypuštění kritéria pohnutky uzavření smlouvy a ponechání kritéria „druhé strany“	158
1.2.2 Znovuzavedení kritéria hypotetického neuzavření smlouvy ve spojení s posouzením k okamžiku uzavření.....	160
1.2.3 Problém vyvratitelné domněnky nepodstatnosti.....	163
1.2.4 Důkazní břemeno ohledně vědomosti neuzavření smlouvy.....	163
1.3 K východiskům výkladu podstatného porušení podle § 2002 odst. 1 ObčZ	164
1.4 Teleologie podstatného porušení	168
1.5 K výkladu jednotlivých kritérií podle § 2002 odst. 1 ObčZ	171
1.5.1 Kritérium druhé strany.....	172
1.5.2 Kritérium neuzavření smlouvy.....	173
1.5.3 Domněnka nepodstatnosti.....	176
1.5.4 Důkazní břemeno.....	176
2. Pojem „hrozící podstatné porušení“	177
2.1 Vznik a následný vývoj koncepce <i>anticipatory breach</i>	177
2.2 Teleologie konceptu <i>anticipatory breach</i>	179
2.3 K výkladu § 2002 odst. 2 ObčZ	180
2.3.1 Důvod hrozby	180
2.3.2 Standard prognózy.....	182
2.3.3 Intenzita porušení.....	182

2.3.4	Nezajištění plnění	183
3.	Odstoupení pro případ prodlení	183
3.1	Krátce k pojmu prodlení	185
3.2	Nachfrist mechanismus	186
3.2.1	Teleologie Nachfrist mechanismu	187
3.2.2	K požadavku na úkon odstoupení po uplynutí lhůty	188
3.2.3	K otázce poskytnutí lhůty	188
3.2.4	K přiměřenosti lhůty	190
3.2.5	Jednostranné dispozice s lhůtou a čas stanovení	191
3.2.6	Důsledky nepřiměřeně krátké nebo absentující lhůty	192
3.2.7	Důsledky Nachfrist mechanismu	193
4.	Ke vztahu mezi § 1977 a 1978 ObčZ	193
4.1	Stanovisko odborné literatury a judikatury	194
4.2	Stanovisko autora	197
4.3	Následné stanovisko velkého senátu Nejvyššího soudu	200
KAPITOLA V. Úkon odstoupení a výkon práva		203
1.	Úkon odstoupení a jeho předpoklady	203
1.1	Osoba oprávněná a adresát odstoupení	206
1.2	Forma odstoupení	207
1.3	Uvedení důvodu	210
1.4	Doručení	213
2.	Předpoklady výkonu práva	214
2.1	Zneužití práva	214
2.1.1	Poznámka ke vztahu § 2003 a 8 ObčZ	216
2.2	Časové omezení	217
2.2.1	Teleologie lhůty bez zbytečného odkladu	217
2.2.2	Délka lhůty bez zbytečného odkladu	219
2.2.3	Důsledky marného uplynutí lhůty	220
2.3	Promlčení práva odstoupit	222
2.4	Právo druhé šance (<i>Nachfrist</i>)	224
KAPITOLA VI. Účinky odstoupení		225
1.	Úvodní úvahy k účinkům odstoupení	225
2.	Obligační a věcněprávní účinky odstoupení	228
2.1	Hlavní důsledky rozlišování mezi obligačními a věcněprávními účinky odstoupení	228
2.2	Obecná východiska	231
2.3	Věcněprávní účinky podle ObčZ?	233
2.3.1	Zrušení „závazku“ od počátku podle § 2004 odst. 1 ObčZ	234

2.3.2	Význam § 2005 a jeho vliv na výklad § 2004 odst. 1 ObčZ.....	236
2.3.3	Průběžný závěr.....	238
2.3.4	Problém § 2005 odst. 1 věty druhé ObčZ.....	239
2.3.5	Stanovisko recentní judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu.....	243
3.	Částečné odstoupení od smlouvy	244
3.1	Dělitelnost závazku jako stěžejní předpoklad částečného odstoupení.....	247
3.2	Odstoupení při částečném plnění (§ 2004 odst. 2 ObčZ) ...	252
3.2.1	Posuzování ztráty zájmu na částečném plnění	253
3.2.2	Vymezení aplikačního dosahu § 2004 odst. 2 ObčZ	254
3.3	Odstoupení při nepřetržité či opakované činnosti (§ 2004 odst. 3 ObčZ).....	255
3.4	Částečné odstoupení v ostatních případech.....	259
3.4.1	Komparativní východiska částečného odstoupení.....	259
3.4.2	Předpoklady částečného odstoupení.....	261
4.	Vliv odstoupení na smlouvy závislé	265
	Závěr	267
	Použité zdroje	271